

OMENAJÄRVEN LINNUSTO

VUOSINA 1964-1994

TOINEN PAINOS

Olli Paasivirta

ESIPUHE

Julkaisin omakustanteisessa sarjassani 20.2.1998 yhteenvedon havainnoistani Suomusjärven pitäjän Omenajärven linnustosta vuosina 1964-1994. Julkaisun tarkoituksena oli edesauttaa tämän nopeasti heikentyneen lintujärven hoitoa ja suojelua. Samalla se oli arvio kaikkien alueella havaitsemieni lintulajien kehityksestä viimeisten 30 vuoden ajalta.

Julkaisu siivitti omalta osaltaan keskustelua vanhojen, Turun vesipiirin hoitosuunnitelmien ajankohtaisuudesta ja toteuttamiskelpoisuudesta. Lehtien palstoillekin yltänyt mielipiteen vaihto osoitti yleisen ja yksimielisen käsityksen siitä, että järvelle on tehtävä jotain ja pian.

Omenajärvi liitettiin EU:n Natura -ohjelmaan. Tämän myötä alueelle haettiin alkuvuodesta 1999 rahoitusta EU:n Life -rahastosta. Hakemuksen perusteena ollut suunnitelma järven kunnostamisesta vastaa pääosin myös linnuston tarpeita. Suunnitelman yksityiskohtainen tarkistus ja toteutus on nyt meneillään.

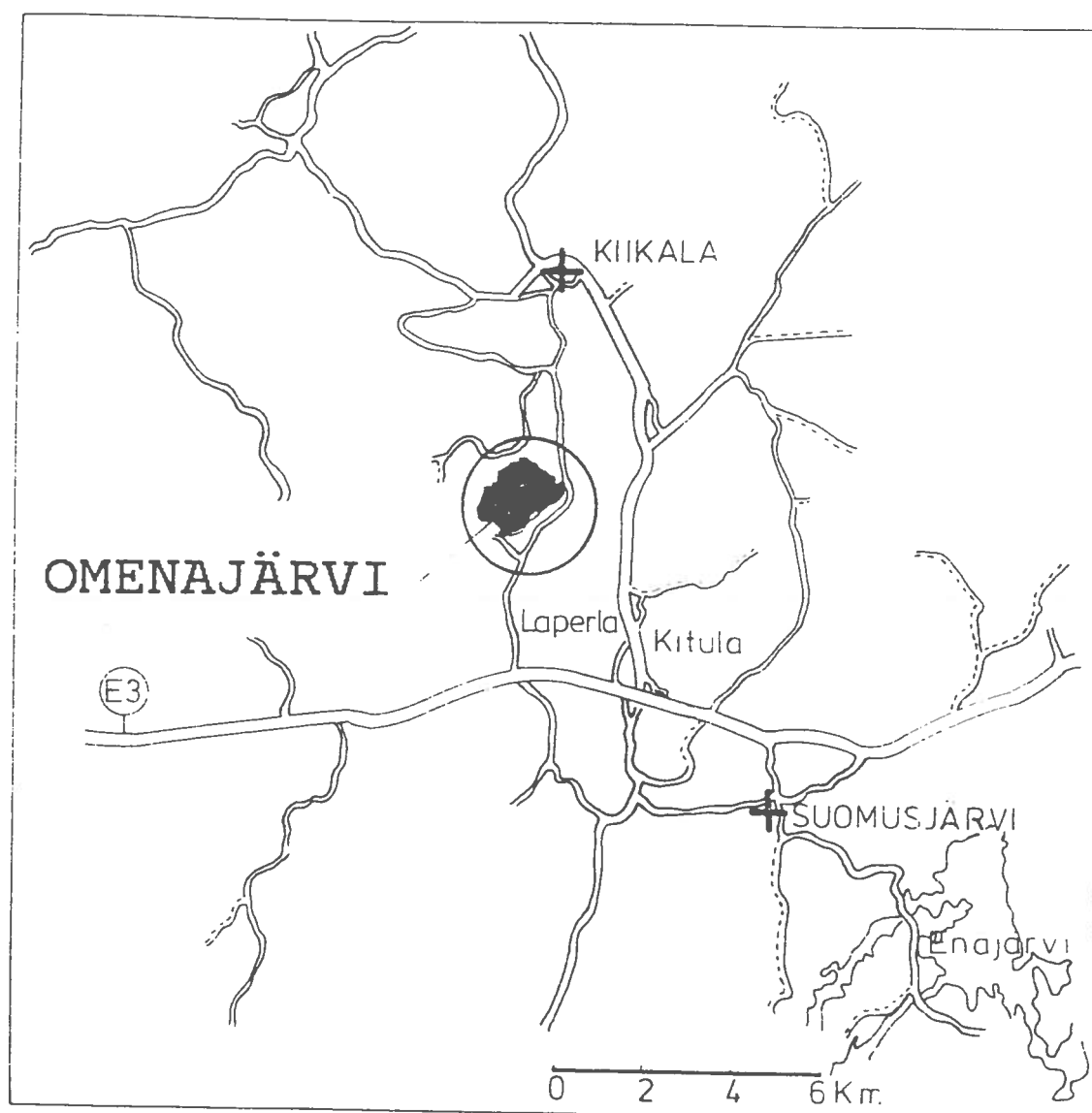
Tärkein toimi kasvillisuuden ennallistamisen, kalaston elpymisen ja linnuston palauttamisen kannalta on Omenajärven veden pinnan nostaminen. Käsitykseni mukaan pintaa tulisi nostaa lähelle sitä tasoa, josta se vuonna 1940 laskettiin, kuitenkin vähintään 40 senttimetriä nykyisestä keskivedenkorkeudesta. Tämä toimi edellyttää vesioikeuden päätöstä. Tämän toisen painoksen tarkoituksena on tuoda mahdollisessa katselmustoimituksessa käytettävää tietoa linnuston tilasta ja siihen johtaneesta kehityksestä.

Vuoden 1994 jälkeenkin alueella on tehty lintuhavaintoja. Tätä toista painosta ei kuitenkaan ole täydennetty näillä havainnoilla, koska mitään merkityksellistä ei kehityssuunnissa ole tapahtunut. Lisäksi vuosi 1999 oli laskenta-aikana, toukokuussa sääoloiltaan hyvin poikkeuksellinen, eivätkä laskentatulokset olisi olleet vertailukelpoisia. Todettakoon kuitenkin, että laulujoutsen on vakiintunut pesimälaji. Sen pesintä on kuitenkin epäonnistunut mahdollisesti kuivuneita luhtia kantavien pienpetojen (supi) takia.

Omenajärvellä on tehty kesällä 1999 uusi kasvillisuuskarttoitus ja koekalastus. Näiden tulosten yhdessä lintukatsauksen kanssa toivon johtavan järven tilan parantamiseen, mihin näyttää löytyvän nyt rahoitusta ja haluakin.

Kauniaisissa 9. syyskuuta 1999

Olli Paasivirta

Omenajärven sijainti.

OMENAJÄRVEN KUVAUS

Omenajärvi sijaitsee Kiskonjoen vesistön yläosassa, Kiikalan ja Suomensjärven kuntien rajalla, n 4 kilometriä Kiikalan keskustasta etelään. Järvi on muodoltaan lähes pyöreä ja sitä ympäröivät melkein joka puolelta laajat rantaluhdet. Omenajärvi kuuluu eutrofisiin järviin, joille on tyypillistä korkea perustuotanto, rantojen runsas korte-, sara- ja ruovikkokasvillisuus sekä runsas vesikasvillisuus.

Järven pinta-ala on 1.7 km² ja vesialueen pinta-ala 1.2 km². Rantaviivan pituus on 5 kilometriä. Omenajärvi on erittäin matala; keskisyvyys on 0,5 metriä ja syvin kohta 0.95 metriä. Järven valuma-alue on 19 km².

Omenajärveä laskettiin vuosina 1937-1940 0.56 metriä. Pintaa säännöstelevä pato on edelleenkin järven lounaisosasta laskevassa joessa, joka on muutoinkin perattu. Talvisin järven happitilanne on erittäin heikko: suurimmassa osassa järveä vallitsee täydellinen happikato, vain laskuojan suussa on riittävästi happea. Kalasto selviää tulo-ojien suissa tai nousemalla ojiin. Järvi on kesäisin rehevöitynyt, mitä osoittavat korkeat pH-, perustuotanto- ja klorofylliarvot, jotka ovat Lounais-Suomen järvien huippuluokkaa. Järveä eivät saastuta asuma- tai eläinsuojajätevedet: bakteriologinen tila on hyvä.

Omenajärvi sijoittuu riistantuoton pistearvoltaan Lounais-Suomen parhaimpiin. Vuonna 1982 Omenajärvi oli valtakunnallisessa lintuvesien suojeluohjelmassa pistearvoltaan viides koko maassa. Järven merkitys lintuvetenä perustuu kasviston tarjoamaan ravintoon sekä pesimä- ja suojapaikkoihin myös sulkasato- että muuttoaikoina. Järven kasvillisuuden erikoisuuksia ovat muun muassa tähkä-ärviä, ristilimaska ja kapeaosmankäämi.

Järven linnustoa uhkaavat luontaisesti hidat pinnanmyötäinen umpeenkasvu sekä rantaluhtien kuivuminen ja pajukoituminen. Viime vuosina lisääntynyt kesämökkien rakentaminen ja käyttö, veneily ja virkistyskalastus sekä venevalkamien rakentaminen ovat merkityksellisesti häirinneet linnustoa sen arimpana pesimäaikana. Arvioni mukaan ammattikalastuksella tai elokuisella metsästyksellä ei juurikaan ole vaikutusta pesimälinnustoon. Sen menestystä voitaisiin parantaa veden pintaa nostamalla.

OMENAJÄRVEN LINNUSTO VUOSINA 1963-1997

Lyhenteet:

Ilmansuunnat: suurin kirjaimin S, W, N ja E

m: luvun edessä=noin

n: luvun perässä=naaras

k: luvun perässä=koiras

kn: luvun perässä yhdessä = pari

p: paikallinen

Retkipäivät:

1964	2.5.
1965	16.4.
	9.5.
	14.7.
	17.7.
	3.10.
	6.11.
1966	19.8.
	13.11.
	21.12.
1967	15.-16.4.
	14.5.
	1.6.
	26.11.
1968	30.5.
	12.6.
1987	9.5.
1988	29.4.
	7.5.
	26.6.
1989	16.4.
	27.4.
	6.5.
	3.6.
	4.10.
1990	31.3.
	16.4.
	21.4.
	12.5.
	2.6.
1991	14.4.

	12.5.
	31.5.
1992	3.5.
	10.5.
	14.5.
	14.6.
1993	4.4.
	23.4.
	1.5.
	6.5.
1994	24.4.
	30.4.

Arvio; Käsitys lajin esiintymisestä alueella, onko pesivä laji, pesivän kannan suuruus ja sen mahdolliset vaihtelut; muuton aikainen esiintyminen; ympäristövaikutukset ja luonnon tilan muutosten osuus esiintymiseen.

Lajit:

Kuikka, Gav arc

1992 10.5. 1 p

Satunnainen vierailija lähiseudun pesimäjärviltä.

Silkkiuikku, Pod cri

1964 2.5. 3

1965 14.7. 1 ad

17.7. 1 ad

3.10. 1

1966 19.8. 2

1967 1.6. 1 pari

1987 9.5. n10 paria

1989 16.4. 1 pari

27.4. n15

6.5. n10 paria

3.6. 5 paria

1990 16.4. 1

21.4. n10 paria

12.5. 1

3.6. 3

1991 12.5. 6

31.5. 4

1992 3.5. 3 paria

10.5. 6 paria

14.5. 5 paria

1993 23.4. 3 paria

1.5. 7 paria (12)

6.5. 12 paria (15)
 1994 24.4. 7 paria (10)
 30.4. 3 paria

Pesivä kanta pysynyt melko tasaisesti 7-10 parin suuruisena, ehkä hieman kasvussa.

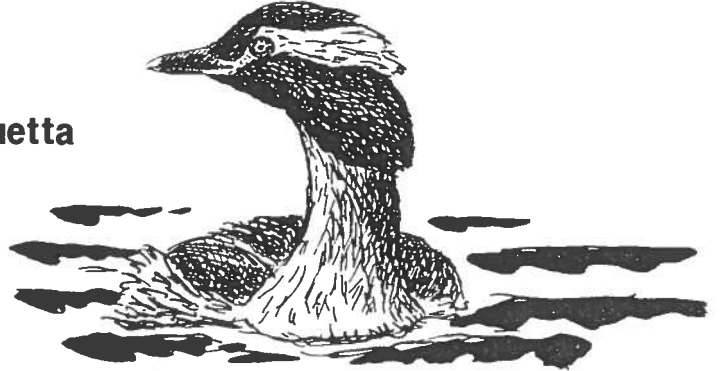
Härkälintu, Pod gri

1989 27.4. 1
 6.5. 1

Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

Mustakurkku-uikku, Pod aur

1964 2.5. 18
 1965 14.7. n 20 ad, 10 poikuetta
 3.10. 10 ad
 1966 19.8. n20
 1967 14.5. 11 paria
 1.6. 6-10 paria

1968 30.5. 1+1+1
 12.6. 1+1+1+1
 1987 9.5. ei havaittu
 1990 12.5. 1

Voimakkaasti taantunut pesimälaji. Kanta vähentynyt noin 10 parista yhteen. Ei pesi enää joka vuosi.

Kaulushaikara, Bot ste

1991 12.5. 1 ä WSW-osa

Mahdollisesti tilapäinen pesimälaji. Yöretkien vähäisyys ei anna oikeaa kuvaa.

Laulujoutsen, Cyg cyg

1965 9.5. 2 juv p
 1967 16.4. 4ad p
 1988 29.4. 52
 1989 27.4. 4 juv
 6.5. 6
 3.6. 3 juv
 4.10. 4 ad
 1990 31.3. 65
 21.4. 2
 12.5. 1
 1991 14.4. 97p
 1992 10.5. 1 juv
 1993 4.4. 3
 23.4. 19

1994 24.4. 18 ad

Keväisin merkittävä levähdysalue. Ensimmäinen pesintä lähijärvellä 1990-luvulla.

Pikkujoutsen, Cyg col

Kyhmyjoutsen, Gyg olo

1992 3.5. 3 p

Satunnainen vierailija keväällä.

Kanadanhanhi, Bra can

1987 9.5. 1 pesivä pari N-osa

1988 29.4. 7

7.5. 1 pari SE-lahti+

2 paria NE-luhta

1989 16.4. 2 paria

27.4. 2 pesää

3.6. 2+2+1 pesässä

1990 31.3. 2

16.4. 2 paria

21.4. 2 pesää +1 pari

12.5. 4 paria

1991 14.4. 2 paria

12.5. 3 paria (pesää) + 1+1

31.5. 5 + 4 parvessa p

1992 3.5. 6

10.5. 2

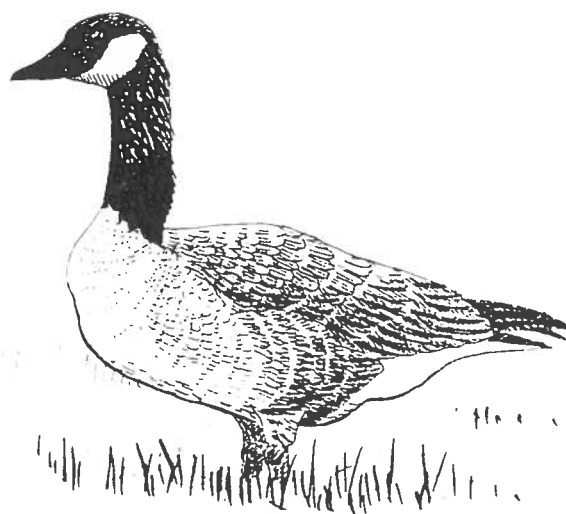
14.5. 2 paria

1993 23.4. 2 paria

1.5. 2 paria

1994 30.4. 1 pari SW-lahti

Uusi pesimälaji 1980-luvun puolesta välistä lähtien. Nykyinen kanta kolme paria. Lajin aggressiivisuuden ja sopivien luhta-alueiden koon perusteella ei kanta voine kasvaa enää kuin pari paria.

Metsähanhi, Ans fab

1967 16.4. 4p

1991 14.4. 5

Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

10. Sinisorsa, Ana pla

1964 2.5. 6kn

1965 16.4. 15

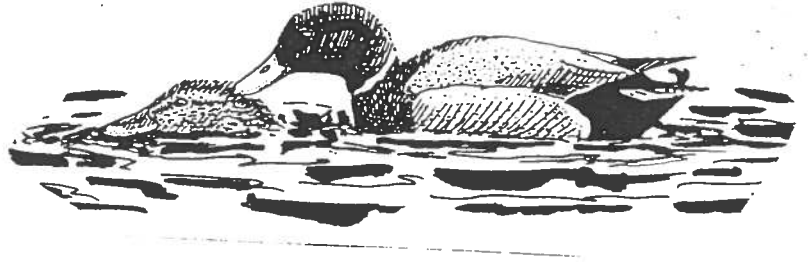
9.5. 1 kn

14.7. 7 n, ei poikueita

17.7. 1 n

3.10. 4
 1966 19.8. n55
 21.12. 1k laskujoki
 1967 15.4. n20
 16.4. n10
 14.5. 10k
 1968 30.5. n25 kk+ 2n
 1987 9.5. n5 paria
 1988 29.4. n40 paria
 1989 16.4. n25 paria
 27.4. n15k
 6.5. n10 k
 4.10. n300
 1990 31.3. n30
 16.4. n20
 21.4. n10 paria
 12.5. 10 paria
 1991 14.4. 20k5n
 12.5. n20
 1992 3.5. 2 paria
 10.5. 2 paria
 14.5. 2 kn
 1993 23.4. 3 paria
 1.5. 0
 6.5. 1 k
 1994 24.4. 7k4n

Pesivä kanta on ollut noin 8-10 paria. Pienoista vähentymistä 1990-luvulla. Mahdollisesti minkin tai supikoiran seurauksena.

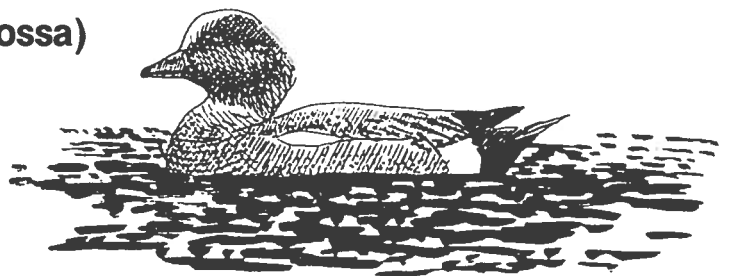
Jouhisorsa, *Ana acu*

1964 2.5. 3k2n p
 1967 16.4. 1 kn
 1988 29.4. 1k
 1989 16.4. 7
 1991 14.4. 1kn

Alueella pesii mahdollisesti yksi pari.

Haapana, *Ana pen*

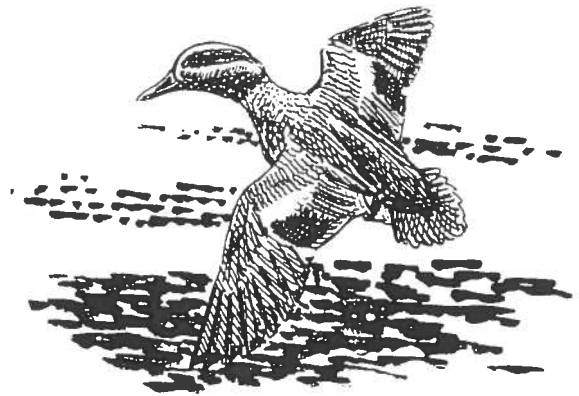
1964 2.5. n45p
 1965 9.5. 2 kn + 1 k
 14.7. 2 n (+poikueet piilossa)
 17.7. 3n
 3.10. 1 ä
 1966 19.8. muutama
 1967 15.4. 3kn
 16.4. n15

14.5. 1kn
 1.6. 2 paria
 1968 12.6. 5 k
 1987 9.5. n10 paria
 1988 29.4. n25 paria
 1989 16.4. n25
 27.4. n10k
 6.5. 5k
 3.6. 6 paria
 4.10. n10
 1990 16.4. 10
 21.4. 1k
 1991 14.4. 1kn
 12.5. 1
 1992 3.5. 1 pari
 10.5. 1 pari
 14.6. 1 pari
 1993 1.5. 2 kn
 1994 24.4. 5 paria
 30.4. 2 paria
 Alueella pesii vuosittain kolmesta viiteen paria.

Tavi, Ana cre

1964 2.5. n185p
 1965 16.4. 12 kn
 9.5. 1 kn
 14.7. 2n, ei poikueita
 17.7. 1n
 1966 19.8. 3
 1967 15.4. n100
 16.4. n40
 14.5. 1kn
 1.6. 1 pari
 1968 30.5. 1 kn+ 2 k+ 1kn
 12.6. 1k+1n
 1987 9.5. n5 paria
 1988 29.4. n250
 1989 16.4. 15
 27.4. n10k
 6.5. 2k
 1990 16.4. n35
 21.4. 15k
 12.5. 1 k
 3.6. 8k
 1991 14.4. 40
 1992 3.5. 1 pari

10.5. 1 pari
 14.6. 20k
 1993 23.4. 23 paria
 1994 24.4. 5 paria
 30.4. 1 pari

Vuosittain pesivä kanta kahdesta viiteen paria. Alue on lajille tärkeä muuton aikainen levähdysalue.

Heinätavi, *Ana que*

1965 14.7. 1 n
 1967 14.5. 1 kn
 1.6. 3-4 paria
 1968 30.5. 1k
 1989 27.4. 1k

Alueella pesii vuosittain enintään yksi pari.

Lapasorsa, *Ana cly*

1964 2.5. 6kn
 1965 9.5. 1 kn
 17.7. 1 k
 1967 14.5. 1k
 1.6. 1-2 paria
 1968 30.5. 1 k
 1989 27.4. 1kn
 3.6. 1 k
 1991 12.5. 1 kn
 1993 1.5. 1 kn
 6.5. 1 k

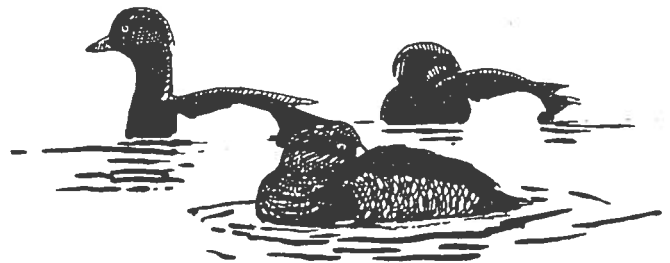
Pesivä kanta vähentynyt noin viidestä parista yhteen.

Lapasotka, *Ayt mar*

1988 7.5. 2 k
 Satunnainen vierailija muuttoaikana.

Tukkasotka, *Ayt ful*

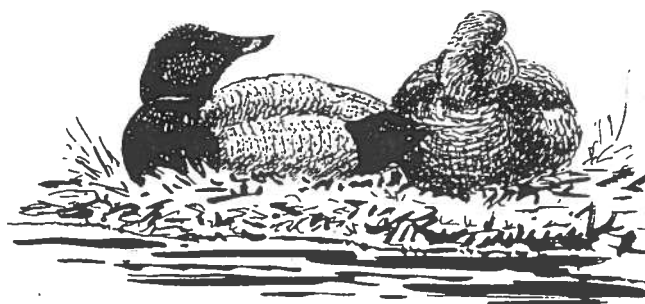
1964 2.5. 115p
 1965 9.5. n50
 14.7. n15-20 poikuetta
 3.10. n40
 1966 19.8. muutama kymmenen
 1967 15.4. 3kn
 16.4. 3k1n
 14.5. n30 paria
 1.6. 45-50 paria
 1968 30.5. n30 paria
 12.6. n20 paria, 1n+3pull, 1 n+10pull

1987 9.5. n40 paria
 1988 29.4. n25 paria
 7.5. n60
 1989 16.4. n80
 27.4. n70
 6.5. n25k
 3.6. 20 paria
 1990 31.3. n30
 16.4. n70
 21.4. n50
 12.5. 12k9n
 3.6. vain 3 paria näkyvissä
 1991 14.4. 10
 12.5. 35 paria
 1992 3.5. 15 paria
 10.5. 30 paria (15k4n +12 kn)
 14.5. 32k25n
 14.6. 25 k
 1993 23.4. 6 paria
 1.5. 18k15n
 6.5. 17k12n
 1994 24.4. 11k8n
 30.4. 25 paria
 Pesivä kanta pysynyt lähes saman kokoisena koko ajan: 25-35 paria huolimatta lokkiyhdyksuntien muutoksista.

Punasotka, Ayt fer

1964 2.5. n60p
 1965 16.4. 2 kn + 1 n
 9.5. n50
 14.7. 2 n (+poikueet piilossa)
 1966 19.8. muutama kymmenen
 1967 15.4. n20
 16.4. 22
 14.5. 5 k
 1.6. 40-50 paria
 1968 30.5. 7 k+ 1kn
 12.6. 1n+1n+1n+14k+4k
 1987 9.5. n35 paria
 1988 29.4. n20 paria
 7.5. n20
 1989 16.4. n 100
 27.4. n90
 6.5. n35 k
 3.6. n50 paria
 1990 31.3. n30

16.4. n80
 21.4. n50
 12.5. 32k5n
 3.6. n 20 paria
 1991 14.4. 15
 12.5. 45 paria
 1992 3.5. 2 paria
 10.5. 30 paria (26k4n +3 kn)
 14.5. 20k6n
 14.6. 15k
 1993 23.4. 10 paria
 1.5. 28k12n
 6.5. 17k5n
 1994 24.4. 7k
 30.4. 10 paria
 Pesivä kanta hieman tukkasotkaa suurempi. Suuria muutoksia ei ole todettu. Kanta noin 30-40 paria.

Telkkä, Buc gla

1964 2.5. 7k1n
 1965 9.6. 3 kn
 3.10. n10
 1967 15.4. 10kn
 16.4. 12
 1968 30.5. 2k1n+ 1k
 12.6. 1kn
 1987 9.5. n10 paria
 1988 29.4. n30 paria
 7.5. n 30
 1989 16.4. n40
 27.4. n20
 6.5. 5k
 3.6. 5
 1990 31.3. n50
 16.4. 10
 21.4. 10k
 1991 14.4. 2 kn
 12.5. 5 paria
 1992 3.5. 2 paria
 10.5. 1 pari
 14.5. 7k7n
 1993 23.4. 14 paria + 5 k
 1.5. 2kn
 6.5. 2 paria
 1994 24.4. 3k1n
 30.4. 2 paria

Vuosittain pesivä kanta on uuttujenkin lukumäärän perusteella kolmesta viiteen paria.

20. Alli, Gla hye

1965 3.10. 85 N

1966 13.11. 5p

Satunnainen vierailija syysmuutolla.

Mustalintu, Mel nig

1989 27.4. 1 n

6.5. 1kn

Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

Haahka, Som mol

1967 15.4. 1kn p

Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

Isokoskelo, Mer mer

1965 9.5. 1 n

3.10. 1 n

1967 15.4. 6kn p

16.4. 3k13n + 2kn

1987 9.5. 2 kn

1988 29.4. 12 kn

4.10. n20

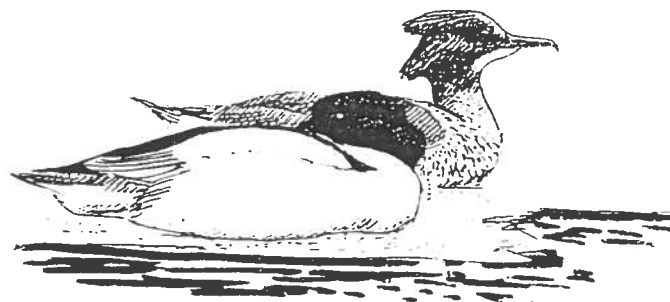
1990 31.3. 5

16.4. 10

1993 23.4. 18 paria

1994 24.4. 28k11n

Säännöllinen vierailija muuttoaikoina. Ei pesi.

Uivelo, Mer alb

1964 2.5. 1kn

1965 3.10. 5k3n

1967 16.4. 2kn

1990 16.4. 1kn

1994 24.4. 3kn

Satunnainen vierailija muuttoaikoina.

Hiirihaukka, But but

Ei pesi järven välittömässä läheisyydessä.

Piekana, But lag

1990 16.4. 1

Satunnainen vierailija muuttoaikoina.

Mehiläishaukka, Per api

1965 14.7. 1 W-osa

Ei pesi aivan järven läheisyydessä.

Kanahaukka, Acc gen**Varpushaukka, Acc nis**

1990 31.3. 1 ä

1992 10.5. 1 saaliineen E-osaan

1993 23.4. 1 n p

Yksi pari pesii lähistöllä.

Kalasääski, Pan hal

1964 2.5. 3 p

1965 17.7. 1

1991 14.4. 1 S-osa

1993 6.5. 1 matalalla E-osasta

Järvi kuuluu kahden pesivän parin ravinnonhakualueeseen.

Ruskosuohaukka, Cir aer

1965 17.7. 1 juv k

1987 9.5. 1 k soidin

1989 16.4. 1 k

1990 3.6. 1 ad NW-osassa

1991 12.5. 1 kn+ 1 juv NE-ahti ja 1k SW-lahti

31.5. 1 ad n NW-lahti

1992 14.6. 1 ad k vei vesimyyrän SW-osaan

1993 23.4. 1 n p

Alueella pesii lähes vuosittain yksi pari.

30. Sinisuohaukka, Cir cya

1991 31.5. 1 kn maassa NE-lahti

Satunnainen vierailija muuttoaikoina.

Nuolihaukka, Fal sub

1965 14.7. 1 kn + 1 juv E-metsikkö

Yksi pari pesi itäpuolisella harjulla, mutta katosi pysyvästi alueen metsien avohakkuun ja kolmen mökin rakentamisen jälkeen 1980-luvulla.

Ampuhaukka, Fal col

1965 3.10. 1p

1966 13.11. 1p

Satunnainen vierailija syysmuutolla.

Tuulihaukka, Fal tin

1965 9.5. 1 p

Satunnainen vierailija, joka ei pesi lähialueilla.

Metso, Tet uro

1988 26.6. 1 S-osa

Pesinee eteläpuoleisella harjualueella.

Teeri, Lyr tet

1964 2.5. 21

1965 9.5. 1

1987 9.5. 3 soidinaluetta

1988 29.4. 2 "

1989 16.4. 1 "

27.4. 1 "

1990 12.5. 2 "

1991 12.5. 1 "

31.5. 1 k

1992 3.5. 1 " (Sikasuo)

10.5. 2 n + 1 "

1993 23.4. 1 soidin E-osa

6.5. 1 "

1994 30.4. 1 "

Järven läheisyydessä useita, vähintään kolmesta viiteen soidinaluetta. Pesivä kanta mahdollisesti noin 20-30 naarasta.

Pyy, Tet bon

1965 3.10. 1

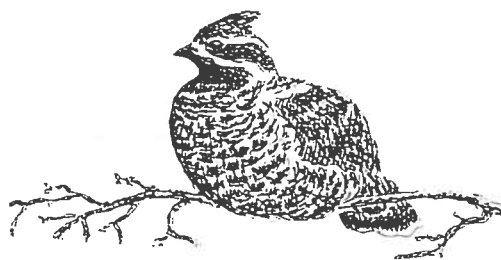
1966 13.11. 1+1+1+1

21.12. 1 laskujoki

1989 6.5. 1 NE-osa

1990 3.6. 1 NE-osa

Pesii säännöllisesti itäpuolen rantametsikössä. Pesivä kanta yhdestä kahteen paria.

Fasaani, Pha col

1964 2.5. 1 ä

1989 16.4. 1 k

Uusitalon maalaistalon ympäristössä pesinee yhdestä kahteen paria.

Kurki, Gru gru

1967 15.4. 16 SW

1989 27.4. 1 S-lahti

1990 16.4. 2 N-osa

21.4. 1ä "

12.5. 2
 1991 12.5. 1 NE-osa
 31,5, 1 "
 1992 14.5. 1 ä "
 1993 23.4. 1 ä "

Järven rantaluhdalla, joko SW- tai N-osassa pesinee vuosittain yksi pari.

Luhtahuitti, Por por

1967 1.6. 7 paria
 3.6. 2 l
 1988 26.6. 1 ä S-lahti
 1991 31.5. 1 ä "
 1992 14.5. 1 ä NE-lahti

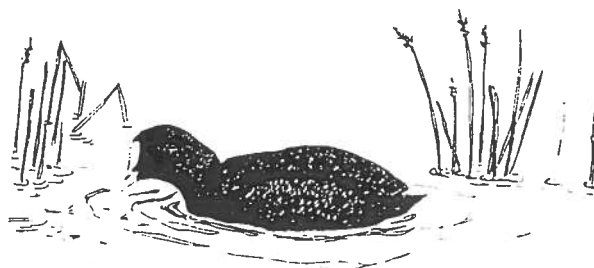
Yöretkien vähäisyys ei anna oikeaa kuvaa lajin pesivän kannan suuruudesta. Uusien venevalkamien ja rantamökkien sekä mahdollisesti myös kanadanhanhien takia kanta lienee supistunut seitsemästä muutama pariin.

40. Ruisrääkkä, Cre cre

1991 31.5. 1 ä NE-lahti
 Pesinee satunnaisesti rantaluhdilla. Pesivä kanta enintään yksi pari.

Nokikana, Ful atr

1964 2.5. 22
 1965 16.4. 3
 9.5. n15
 14.7. 5
 17.7. 2
 3.10. 214
 1966 19.8. muutama kymmenen
 13.11. 6
 1967 15.4. n35
 16.4. n40
 14.5. n40
 1.6. yli 5 paria
 1968 30.5. 4
 12.5. 6
 1987 9.5. n20
 1988 29.4. 5
 7.5. 5
 1989 16.4. n80
 3.6. 5
 4.10. n40
 1990 31.3. n40

16.4. 36
 12.5. 11
 3.6. 10
 1991 14.4. 5
 12.5. n30
 1992 3.5. 5
 10.5. 4
 14.5. 1
 1993 23.4. 2
 1.5. 9 paria (12)
 6.5. 2
 1994 24.4. 2

Pesivä kanta on jonkin verran taantunut noin 20 parista noin 10 pariin. Vuosittaiset muutokset suuria, joihin osaltaan voivat vaikuttaa havaintopäivän tuuliolot.

Töyhtöhyppä, Van van

1964 2.5. 10
 1965 16.4. 15
 9.5. 10 p
 14.7. 4 ad + 24 SW
 1967 1.6. 5-10 paria
 1987 9.5. n10
 1988 29.4. 7 N
 1989 16.4. 1 pari
 1990 12.5. 3 paria
 1991 12.5. 5 paria
 31.5. 2
 1993 6.5. 1

Yllättävän vähälukuinen pesimälintu. Koko järven kannaksi voidaan arvioida vain 5-10 paria. Syinä saattavat olla rantaluhtien oleminen tulvavesien alla pesinnän alkaessa ja rantaan asti ulottuvien peltosarkojen ojien vähäisyys.

Kapustarinta, Cha api

1990 21.4. 3 N
 1991 12.5. 1 NE-lahti
 Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

Taivaanvuohi, Cap gal

1964 2.5. 25
 1965 16.4. 11
 9.5. 5
 14.7. 2
 17.7. 2
 1967 16.4. 2 I

1.6. 8-10 paria
 1968 30.5. 2 I
 12.6. 6
 1987 9.5. 2 soidinta
 1988 29.4. 3
 1989 16.4. 2
 27.4. n10 I
 3.6. 1
 1990 12.5. 2
 3.6. 4 I
 1991 14.4. 4
 12.5. 5
 31.5. 1
 1992 10.5. 2
 1993 1.5. 1
 6.5. 1

Kuten töyhtöhyppäkin samoista syistä melko vähälukuinen.
 Pesivä kanta vuosittain melko samansuuruisena: noin 10 paria.

Lehtokurppa, Sco rus

Huolimatta sopivista biotoopeista ei havaintoja.

Isokuovi, Num arq

1964 2.5. 5 p
 1965 16.4. 2
 1967 15.4. 3 N
 1.6. 1 pari
 1990 16.4. 4 E
 21.4. 6 NE
 12.5. 2 N-osa
 1992 3.5. 1

Pesivä kanta yhdestä kahteen paria.

Rantasipi, Tri hyp

1968 12.6. 1
 1987 9.5. 2 paria

Pesii vuosittain saarella ja itärannalla eli kaksi paria.

Metsäviklo, Tri och

1964 2.5. 2 p
 1967 16.4. 1 p
 1988 29.4. 2
 1993 23.4. 1 NE-osa
 1.5. 1 "

Yksi pari pesii lähistöllä, mutta ei aivan järven välittömässä

tuntumassa.

Liro, Tri gla

1965 9.5. 3 p

14.7. 55 p

17.7. 11

1967 1.6. 2 paria

1968 12.6. 10 muutolla

1988 7.5. 1 soidinpari S-lahti

1991 12.5. n90 NE-lahti

1992 14.5. 1 NE-lahti

1993 1.5. 1 "

6.5. 1 "

Yksi pari pesii melko säännöllisesti alueella, yleensä S- tai SW-osassa. Lisäksi suuriakin muuttoparvia paikallisina.

50. Punajalkaviklo. Tri tot

1965 14.7. 2 hätäilevää S-lahti

17.7. 1 "

1988 29.4. 1 ä

Yksi pari pesi alueella 1960-luvulla, nyttemmin kadonnut.

Mustaviklo, Tri ery

1965 17.7. 2

Hyvin satunnainen vierailija kesämuutolla.

Valkoviklo, Tri neb

1965 14.7. 8 p

1989 27.4. 1 ä

1992 10.5. 1

Satunnainen vierailija muuttoaikoina.

Suokukko, Phi pug

1965 17.7. 1 n

1967 14.5. 35p

Satunnainen vierailija muuttoaikoina.

Suosirri, Cal alp

1965 14.7. 25 ad p

Satunnainen levähtäjä kesämuutolla.

Kuovisirri, Cal fer

1965 14.7. 1 ad p

Harvinainen vierailija kesämuutolla.

Selkälokki, Lar fus

1988 29.4. 1

1994 24.4. 1 ad

Satunnainen vierailija kevätmuutolla.

Harmaalokki, Lar arg

1964 2.5. 1p

1965 3.10 1 juv

6.11. 1

1967 15.4. 1p

16.4. 1p

1987 9.5. 2

1990 21.4. 2

1992 10.5. 1

1993 1.5. 10

6.5. 10

1994 24.4. 8

Säännöllisesti paikallisina muutama, ei pesi alueella.

Kalalokki, Lar can

1965 9.5. 1

1967 16.4. 10

1987 9.5. 2

1988 29.4. 10

1990 12.5. 2 pesällä S-osa

1991 12.5. 6 juv

Harvalukuinen pesimälaji, vuosittain yhdestä kahteen paria.

Naurulokki, Lar rid

1964 2.5. n650

1965 16.4. n450

9.5. n2100

14.7. n 1200 ad + 1200 lentokykyistä
juv + 150 lentokyvyttöntä pull

17.7. n400 + 150 pull

1966 19.8. n10

1967 15.4. n600

16.4. n900

14.5. n1700 p + n400 NE

1.6. n1100 paria

1968 30.5. yli 1000

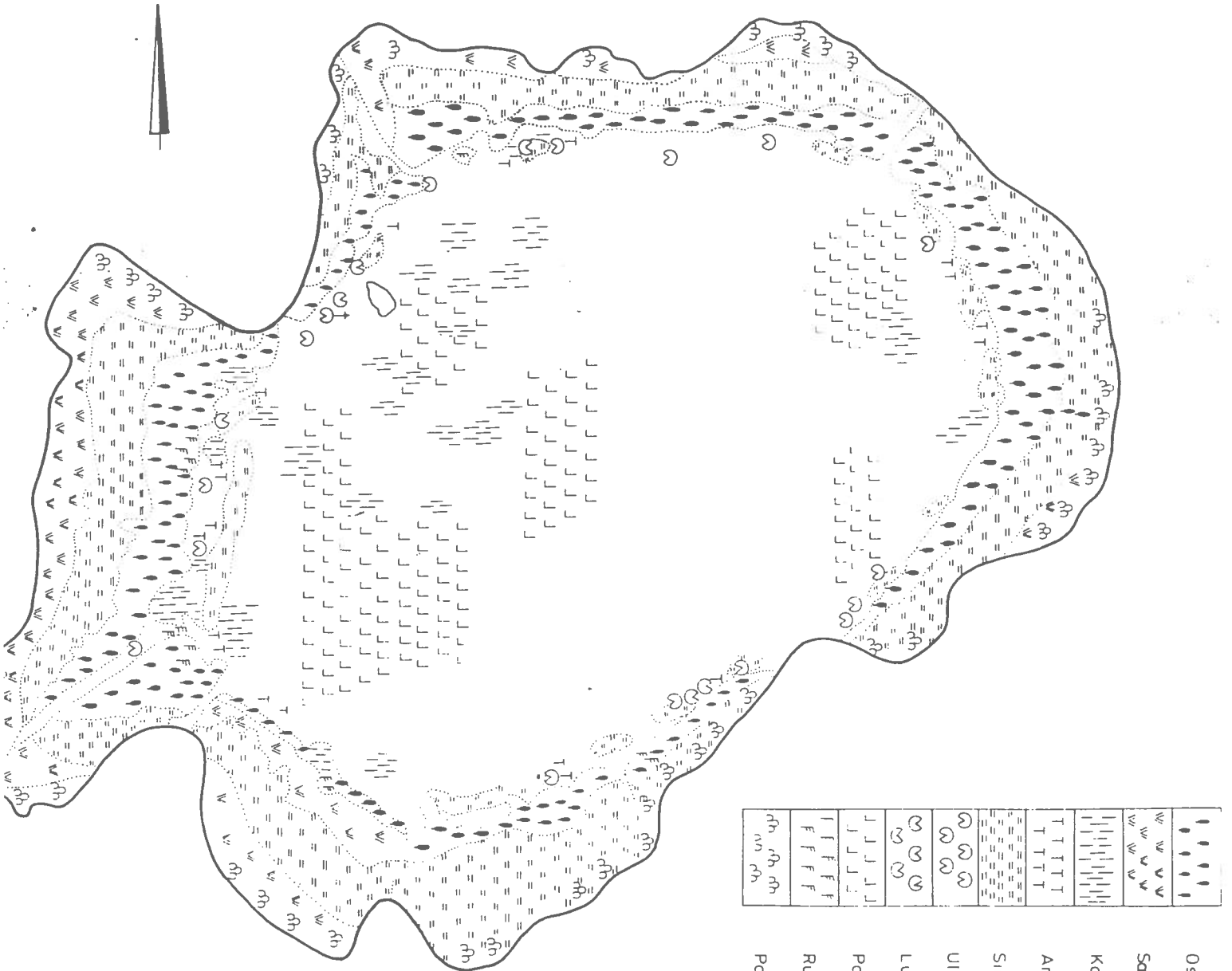
1987 9.5. n250 paria SW-osa +
n 350 paria NE-osa

1988 29.4. n150 NE-osa + n100 S-osa

7.5. n400

1989 16.4. n200 SW-osa+ n300 NE-osa

•••••	Osmankkaami
vvvvv	Sarat
	Kaisla
TTTTT	Arvia
~~~~~	Sirpisammal
○○○	Ulpukka
∞∞∞	Lumme
jjjjj	Palpakko
fffff	Ruoko
rh rh rh	Paju

Veli - Pekka Rautiainen

Omenajärven vesikasvillisuus

3.6. n 50
 1990 31.3. n 150 NE-osa
     16.4. n 150 NE-osa + n150 S-osa
     21.4. n150 NE-osa + n 100 S-osa
     12.5. n 30 NE-osa+ n 30 S-osa
     3.6. n 50
 1991 14.4. n200 NE-osa+ n150 S-lahti
 1991 12.5. n250 paria NE-osa+ n60 paria S-osa
     31.5. n 100 NE-osa+ n 30 S-osa
 1992 3.5. n 40 NE-osa + n 50 S-osa
     10.5. m 150 ME-osaä n 200 S-osa
     14.5. n450 NE-lahti
 1993 23.4. n600
     1.5. n250 NE-osa+ n200 S-osa
 1994 24.4. n1000
 Laji pesi hyvin runsaslukuisena 1960-luvulla. Kolonia peitti lähes kokonaan S- ja SW-rannat ja sen suuruus oli laajimmillaan jopa 4000 paria (P.Saurolan arvio). Kanta romahti 70-luvun lopussa, Osa syynä lienee minkin tulo alueella, mutta myös jokin tauti saattoi edesauttaa vähentymistä. Kanta alkoi hieman elpyä myöhemmin ja osa siirtyi NE-osaan. Sen nykyinen koko lienee noin 600 paria.

60. Pikkulokki, Lar min

1964 2.5. 7 p
 1965 9.5. 3 p
     14.7. 1 ad + 5-8 juv
     17.7. 3 ad + 1 juv
 1967 1.6. 6-8 paria
 1968 30.5. 2+1
 1989 27.4. 1

Laji pesi alueella 1960-luvulla, mutta katosi samanaikaisesti naurulokkikannan romahdettua. Ei ole tullut takaisin.

Kalatiira, Ste hir

1965 14.7. 2 hätäilevää
 1968 12.6 5
 1988 7.5. 1
 1989 3.6. 5
 1990 12.5. 2
 1991 12.5. 3
 1993 6,5, 4

Alueella pesii kahdesta kolmeen paria.

Uuttukyyhky, Col oen

1964 2.5. 1 I

Rantametsikössä pesinee satunnaisesti yksi pari.

Sepelkyyhky, Col pal

1964 2.5. 10

1965 16.4. n30

14.7. 2

1988 16.4. 2

1990 31.3. 1 soidin

1992 10.5. 2

Tavanomaisesti rantojen pesivä kanta lienee kahdesta kolmeen paria.

Käki, Cuc can

1989 3.6. 1 I

1990 3.6. 4 I

1991 31.5. 1 I

1993 6.5. 1 I

Järvellä vaikuttaa noin kaksi käkiparia.

Tervapääsky, Apu apu

1965 14.7. 2

Tilapäisesti ruokailemassa järvellä.

Käpytikka, Den maj

1966 19.8. 1 E-metsikkö

13.11. 1

21.12. 1 E-metsikkö

1967 16.4. 1

26.11. 1 E-metsikkö

1987 9.5. 1 S-osa

1992 10.5. 1 pesällä S-osa

1993 4.4. 1 ä S-osa

23.4. 1 "

Rantametsikössä pesii yksi pari.

Palokärki. Dry mar

1965 9.5. 1 ä

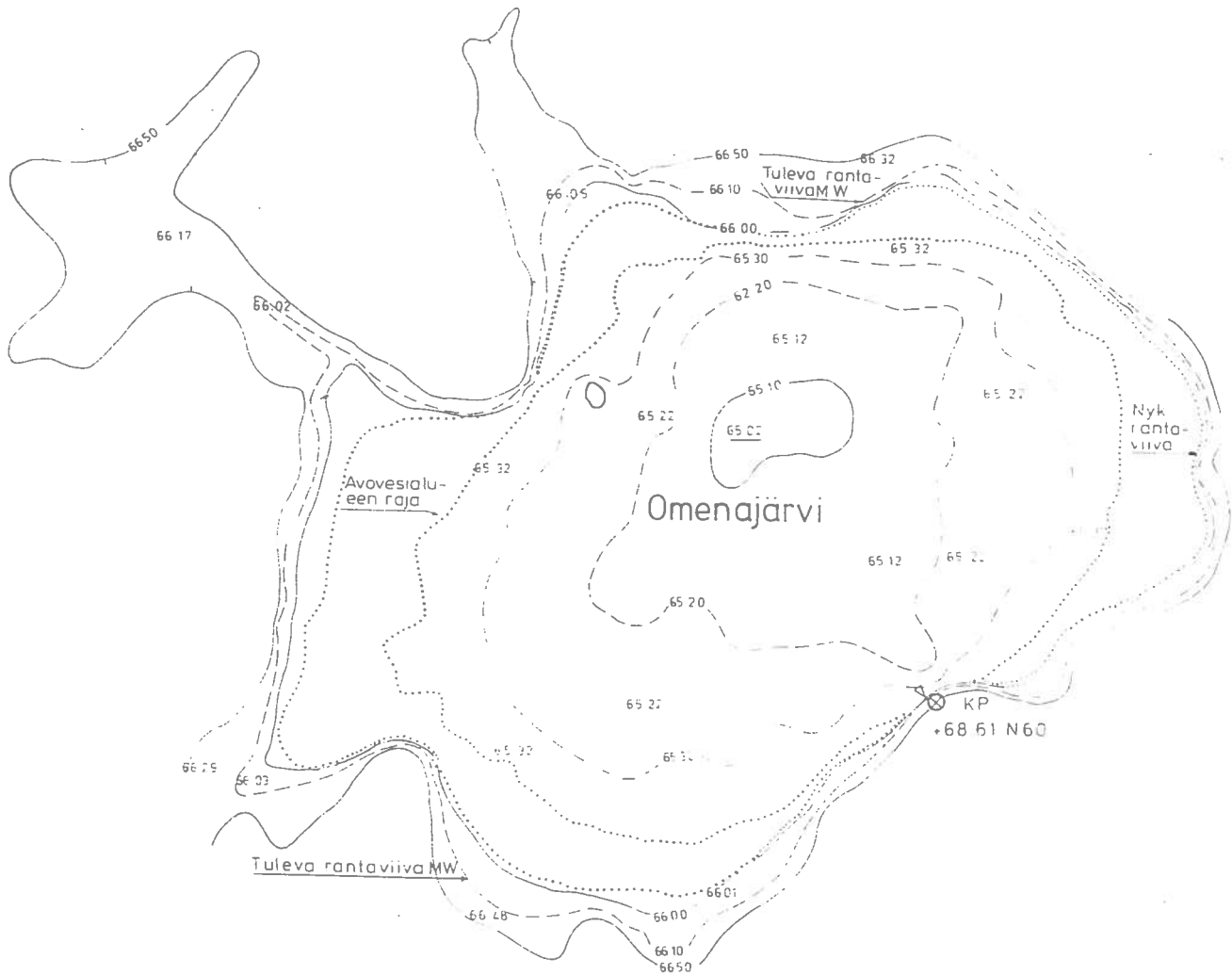
14.7. 1 ä E-metsikkö

1987 9.5. 1 n S-osa

1989 4.10. 1 ä

Rantametsiköt kuuluvat yhden parin pesimäalueeseen.

Syvyyskarttoitus

Käenpiika, Jyn tor
 1990 3.6. 1 NE-osa
 Lienee vain satunnainen vierailija alueella.

Kiuru, Ala arv
 1964 2.5. n10 I
 1965 16.4. 15 NE
 3.10. 10 S
 Yllättävän vähälukuinen rantapelloilla, ilmeisesti samasta syystä kuin töyhtöhyppä.

70. Törmäpääsky, Rip rip
 1992 14.6. 1
 Satunnainen kesäruokailija alueella. Pesii läheisissä harjukuopissa vähälukuisena.

Haarapääsky, Hir rus
 1964 2.5. 1 p
 1967 14.5. n30
 1992 3.5. 1 p
 Pesii harvalukuisena läheisten maatalojen rakennuksissa.

Räystäspääsky, Del urb
 1964 2.5. 1 p
 Muutama pesivä pari maataloissa.

Metsäkirvinen, Ant tri
 1964 2.5. kymmeniä I
 1987 9.5. 5 I
 1988 7.5. runsaasti I
 1992 3.5. 5 I
 10.5. 10 I
 1994 24.4. 1 I
 30.4. 1 I
 On ollut hyvin yleinen pesimälintu harjualueilla, mutta viimeaikoina metsien hakkuun seurauksena taantunut.

Niittykirvinen, Ant pra
 1964 2.5. 10 p
 1965 16.4. 5 p
 9.5. 2
 3.10. 5
 1966 19.8. 2
 1967 15.4. 9 NW
 1987 9.5. 2
 1990 12.5. 1

1991 14.4. 1

1992 3.5. 2

10.5. 1 NE-osa

Laji jonkin verran taantunut; luhdilla pesivä kanta lienee kahdesta neljään paria.

Keltavästäräkki, Mot fla

1965 9.5. 2

14.7. 1 k

17.7. 1n

Ei pesine alueella, vaikka lähistön soilla onkin melko runsaslukui-
nen. Osoitus luhtalajien tulvahaavoittuvuudesta.

Västäräkki, Mot alb

1964 2.5. 5 p

1965 16.4. 1 N

1987 9.5. n10

1988 29.4.5

1989 16.4. 2

Järven pesivä kanta lienee noin viisi paria.

Pikkulepinkäinen, Lan col

Ei pesi aivan järven välittömässä läheisyydessä.

Isolepinkäinen, Lan exc

1966 13.11. 1p

Satunnainen talvivierailija.

Kottarainen, Stu vul

1965 16.4. n30 p

1967 15.4. n120p

1.6. n350 yöpuulla

1987 9.5. n10

1992 10.5. 2 S-osa

1993 4.4. 7

Rantaviljelysten äärellä pesii noin 10 paria.

80. Närhi, Gar gla

1966 13.11. 2p

1987 9.5. 2

1990 31.3. 2

12.5. 1

1991 31.5. 1

Järven lähistöllä pesii yksi pari.

Harakka, Pic pic

1965 16.4. 2

1966 13.11. 3

Satunnaisia vierailijoita lähikylistä.

Naakka, Cor mon

1965 16.4. 4 p

1990 12.5. 1

Kiikalan kirkon pesivästä kannasta vierailijoita.

Mustavaris, Cor fru

1964 2.5. 1 NE

Muuttoaikainen satunnainen vierailija.

Varis, Cor cix

1965 16.4. n20 p

1966 13.11. 2 NW

Ei pesi järven välittömässä läheisyydessä.

Korppi, Cor cax

1987 9.5. 2

1988 29.4. 1

1988 7.5. 1

1990 21.4. 2

1991 14.4. 1

1992 14.5. poikue NE-osa

14.6. 2

1993 4.4. 11

23.4. 2

1.5. 6 (poikue)

6.5. 8

Lähialueilla vuosittain pesivä pari käyttää N-puolella olevaa kunnan kaatopaikkaa ja järveä ruoanhankinta-alueena.

Koskikara, Cin cin

1964 2.5. 1 p

Satunnainen muuttaja, jota tavataan myös SW-lasku-uoman varrelta talviaikana.

Rautiainen, Pru mod

1964 2.5. 1 I

1987 9.5. 1 I S-osa

1988 29.4. 1

1992 10.5. 1 I E-osa

1993 23.4. 1

Yksi pari pesinee vuosittain NE-notkelmassa.

Pensassirkkalintu, Loc nae
Yllättäen ei havaintoja!

Ruokokerttunen, Acr sch
 1965 14.7. n 10 I
 1967 14.5. 1 I
 1.6. n40 I
 1989 6.5. 1 I
 1990 12.5. 1 I
 3.6. 10 I NE-osa
 1991 31.5. 3
 1992 14.5. 1 I
 14.6. 1 I
 1993 6.5. 2

Yöretkien vähäisyys ei anna oikeaa kuvaa pesivästä kannasta. Enimmillään lienee noin 40 paria, mutta lienee vähintään noin 25-30 paria.

Rytikerttunen, Acr sci
 1989 3.6. 5 I
 1990 3.6. 2 I
 1991 31.5. 2 I
Pesivä kanta lienee kolmesta viiteen paria.

Kultarinta, Hip ict
Ei järven ranta-alueilla.

90. Lehtokerttu, Syl bor
 1989 3.6. 1 I
 1990 3.6. n10 I
Pesivä kanta lienee noin 10 paria.

Mustapääkerttu, Syl atr
Ei järven ranta-alueilla.

Pensaskerttu, Syl com
Pesivän kannan kokoa vaikea arvioida, ei ylöskirjoitettuja takseeraushavaintoja aluerajauksen takia.

Hernekerttu, Syl cur
Ei pesi järven ranta-alueilla.

Pajulintu, Phy tro
 1964 2.5. 1 I
 1988 7.5. 5 I
 1989 27.4. 2 I

6.5. n10 l
 1991 12.5. 1 l
 1992 10.5. 6 l
 1993 6.5. 3 l
 Tavanomaisen yleinen pesimälaji.

Tiltalti, Phy col

1964 2.5. 2 l
 1965 17.7. 4 l
 1987 9.5. 1 l
 1989 27.4. 1 l
 6.5. 5 l
 1990 21.4. 2 l
 1991 12.5. 1 l
 1992 3.5. 1 l
 10.5. 1 l
 14.6. 1 l
 1993 6.5. 1 l
 Järven vaikutusalueella pesinee vuosittain kolmesta viiteen paria.

Sirittäjä, Phy sib

1990 12.5. 1 l S-osa
 Satunnainen kevätmuutolla.

Hippiäinen, Reg reg

1964 2.5. 5 l
 1965 16.4. 5 l
 1966 21,12, 2ä laskujoki
 1967 15.4. 1 l
 Rannan havumetsien pesivä kanta kahdesta viiteen paria.

Kirjosieppo, Mus hyp

1990 12.5. 1 l
 Maalaistalojen ja kesämökkien pihoissa yleistymässä.

Harmaasieppo, Mus str

Pesii alueella, mutta kannan koosta ei arviota.

Kivitasku, Oen oen

Seudulla kovasti vähentynyt laji, jota ei tavata järven pesimälajistosta.

Pensastasku, Sax rub

1965 14.7. 1 poikue S-lahti
 1989 3.6. 1 l
 1992 10.5. 1 l NE-osa

1993 6.5. 1 k "

Harvinaistunut laji alueella. Pesivä kanta lienee yksi pari.

100. Leppälintu, Phoe phoe

1964 2.5. 1k

Ei kuulu järven vaikutusalueen pesimälinnustoon.

Punarinta, Eri rub

1965 9.5. 2 I

1967 15.4. 2 I

16.4. 1 I

Pesii rantametsiköissä tavanomaisesti.

Satakieli, Lus lus

1992 14.6. 1 I NE-lahti

Yhdestä kahteen paria pesii alueella, mutta ei aivan järven ranta-
alueella.

Mustarastas, Tur mer

1964 2.5. 1 I

1967 15.4. 1

Muutama pari pesii maalaistalojen läheisissä metsiköissä.

Punakylkirastas, Tur ili/mus

1964 2.5. n10 I

1965 16.4. n15 p

1987 9.5. 5 I

1990 31.3. 1 I

Tavanomainen pesimälaji.

Laulurastas, Tur phi/eri

1964 2.5. n10 I

1965 16.4. 2 I

1987 9.5. 5 I

1992 3.5. n10 I

Pesii suhteellisen runsaslukuisesti lähimetsiköissä.

Kulorastas, Tur vis

Ei pesi alueella.

Räkättirastas, Tur pil

1964 2.5. n10

1965 16.4. n 70 p

1993 4.4. 20 E

Pesii yksittäisinä pareina.

Hömötiainen, Par mon

1965 9.5. 1+1 ä

3.10. 1 ä E-osa

1966 21.12. 2 laskujoki

Harvalukuinen pesimälaji lähimetsiköissä.

Töyhtötiainen, Par cri

1965 9.5. 1 ä

Ei pesi alueella.

Sinitäinen, Par cae

1965 3.10. 1

1988 29.4. 1 varoitteleva

1989 27.4. 1 I

1990 12.5. 1

1991 12.5. 1 NE-lahti

1993 6.5. 1 ä "

Alueella pesinee yhdestä kahteen paria.

110. Kuusitiainen, Par ate

1991 12.5. 1 S-osa

Ei pesi alueella.

Talitiainen, Par maj

1965 16.4. 5

1966 21.12. 5

Muutama pesivä pari maalaistalojen vaikutuspiirissä.

Puukiipijä, Cer fam

1964 2.5. 1 ä

1965 3.10. 5 ä E-osa

Yksi pari pesinee S-metsikössä.

Varpunen, Pas dom

1965 9.5. 2ä

1966 21.12. 2ä

Harvalukuinen pesimälintu maalaistalojen pihossa.

Peippo, Fri coe

1964 2.5. 10 I

1965 16.4. n 40 I

1992 10.5. 10 I

1993 4.4. 1

Tavanomainen pesimätiheys ranta-alueilla.

Järripeippo, Fri mon

1964 2.5. 1 I

Satunnainen vierailija muuttoaikana.

Punatulku, Pyr pyr

1965 6.11. 2 ä

1966 13.11. 2+2+2+5

21.12. 2ä

1991 31.5. 1

Muutama pari pesii S- ja E-puolen kuusikoissa.

Viherpeippo, Chl chl

1964 2.5. 1 I

1993 6.5. 2 NE-lahti

Seudulla harvalukuinen; pesivä kanta vain yhdestä kahteen paria.

Vihervarpunen, Car spi

1965 16.4. n40 p

1966 13.11. 1

1967 15.4. 2

16.4. 5

1987 9.5. 2

1990 12.5. 1

Muutama pesivä pari S-osassa.

Tikli, Car car

Ei pesi alueella.

Hemppo, Car can

1965 16.4. 1

Ei pesi alueella. Satunnainen vierailija.

120. Urpiainen, Car fla

1965 9.5. 2 ä

3.10. 23 N + 1 ä

6.11. 13

1966 13.11. 2+2+27+45

1967 16.4. 1

Muuttoaikoina satunnainen vierailija.

Punavarpunen, Car ery

1989 3.6. 2 I

1990 3.6. 1 I

1991 31.5. 2 I NE-lahti

1992 14.6. 1

Alueen uusimpia pesimälajeja. Pesivä kanta kahdesta kolmeen paria.

Pikkukäpylintu, *Lox cur*

1965 9.5. 1ä E-metsikkö
 1966 13.11, 1ä laskujoki
 1967 26.11. muutama E-metsikkö
 1990 12.5. 1
 1002 14.5. poikue E-osa
 Pesii lähimetsikoissa.

Keltasirkku, *Emb cit*

1965 16.4. n 10 l
 1966 21.12. 5
 Yllättävän harvalukuinen. Maalaistalojen ympäristötkin mukaan-
 lukien vain 10-15 paria.

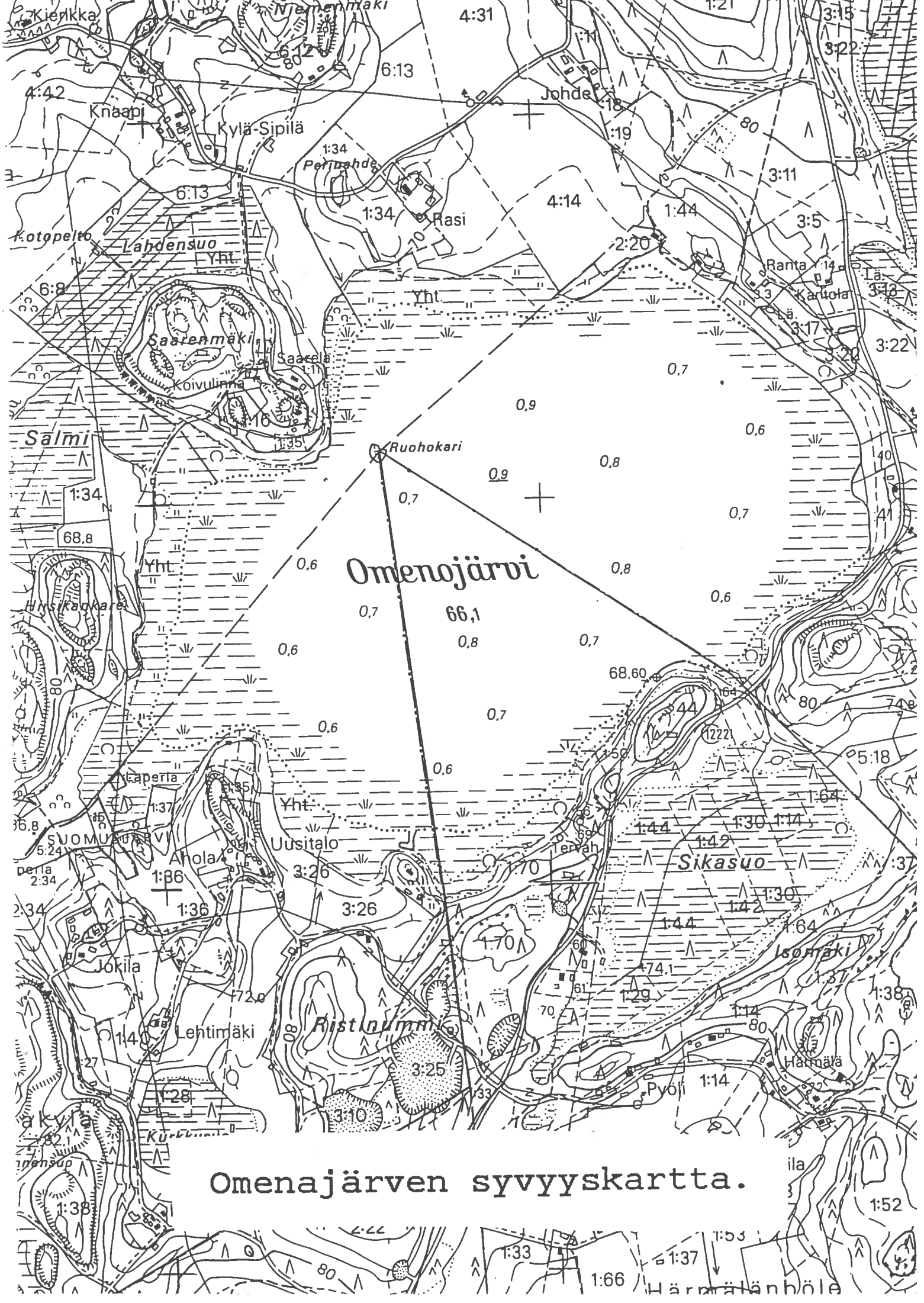
Pajusirkku, *Emb sch*

1965 16.4. 1k
 9.5. 1k
 1990 12.5. 3 k
 1967 15.4. 1ä
 1990 21.4. 1k
 1991 31.5. 1k
 1993 4.4. 1
 23.4. 1
 6.5. 3

Lajin takseeraus biotooppirakenteen takia vaikea. Siksi havainnot eivät anna oikeaa kuvaa kannan koosta. Kuitenkin sopivaa pensaikkoa ei kovinkaan paljon. Karkea arvio kannan suuruudesta on noin 10 paria.

124 lajia.

Omenajärven syvyyskartta.